

**ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՍԻԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿԻ ՄԻՋԵՎ
«ԿԵՆՍՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ԵՎ ՀԶՈՐԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆԱՅԻՆ
ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐ» (THRIVE) ԾՐԱԳՐԻ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ԱՄՐԱ-
ԳՐՎԱԾ ԴԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱ-
ՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ**

Քաղ. Երևան

5 դեկտեմբերի 2025 թ.

Սահմանադրական դատարանը՝ կազմով.

նախագահող՝

դատավորներ՝

Արման Դիլանյանի

Արտակ Զեյնալյանի,

Հրայր Թովմասյանի,

Դավիթ Խաչատուրյանի,

Երվանդ Խունդկարյանի,

Հովակիմ Հովակիմյանի,

Էդգար Շաթիրյանի (զեկուցող),

Սեդա Սաֆարյանի,

Արթուր Վաղարշյանի,

մասնակցությամբ՝

Կառավարության ներկայացուցիչ՝

Աշխատանքի և սոցիալական հարցերի

նախարարի տեղակալ Դավիթ Խաչատուրյանի,

համաձայն Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 169-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 40 և 74-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում բանավոր ընթացակարգով քննեց «Հայաստանի Հանրապետության և Ասիական զարգացման բանկի միջև «Կենսունակության բարելավման և հզորացման համար բնակարանային բարեփոխումներ» (THRIVE) ծրագրի վարկային համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Կառավարությունն իր՝ 2025 թվականի նոյեմբերի 20-ի N 1655-Ա որոշմամբ հավանություն է տվել «Հայաստանի Հանրապետության և Ասիական զարգացման բանկի միջև «Կենսունակության բարելավման և հզորացման համար բնակարանային բարեփոխումներ» (THRIVE) ծրագրի վարկային համաձայնագիրը վավերացնելու մասին» օրենքի նախագծի վերաբերյալ Կառավարության օրենսդրական նախաձեռնությանը և որոշել է նշված համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանությունը որոշելու նպատակով դիմել Սահմանադրական դատարան:

Գործի քննության առիթը Կառավարության՝ 2025 թվականի նոյեմբերի 21-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով դիմումը և կից ներկայացված, ինչպես նաև գործում առկա այլ փաստաթղթերը, սույն գործով Կառավարության ներկայացուցչի գրավոր և բանավոր բացատրությունները, պարզաբանումները, հետազոտելով վերոնշյալ համաձայնագիրը՝ Սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց.**

1. Հայաստանի Հանրապետության և Ասիական զարգացման բանկի միջև «Կենսունակության բարելավման և հզորացման համար բնակարանային բարեփոխումներ» (THRIVE) ծրագրի վարկային համաձայնագիրը (ստորև՝ Վարկային համաձայնագիր) ստորագրվել է 2025 թվականի հոկտեմբերի 30-ին՝ Հայաստանում կայուն, դիմացկուն և

ներառական բնակարանային համակարգ զարգացնելու նպատակով՝ աջակցելով փախստականների սոցիալ-տնտեսական ինտեգրմանը և բարեկեցությանը:

2. Դիմումին կից ներկայացված Վարկային համաձայնագրի վավերացման նպատակահարմարության վերաբերյալ տեղեկանք-հիմնավորման համաձայն՝ ««THRIVE» ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է ապահովել շուրջ 109,000 էթնիկ հայ փախստականների համար երկարաժամկետ բնակարանային լուծումներ, ինչը համահունչ է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2021–2026 թվականների ծրագրով նախատեսված միջոցառումներին»:

3. Վարկային համաձայնագրով սահմանված կարգով և բովանդակությամբ փոփոխություններ են կատարվում Ասիական զարգացման բանկի (ԱԶԲ)՝ 2022 թվականի հունվարի 1-ով թվագրված Սովորական գործառնությունների վարկավորման կանոններում (Վարկավորման կանոններ), որոնք կիրառելի են Վարկային համաձայնագրի նկատմամբ նույն ուժով և գործողությամբ այնպես, ինչպես դրանք ամբողջությամբ սահմանված կլինեին Վարկային համաձայնագրում:

4. Վարկային համաձայնագրի VII հոդվածի 7.01 բաժնի համաձայն՝ Վարկավորման կանոնների 12.02 բաժնի նպատակներով Հայաստանի Հանրապետության Ֆինանսների նախարարը նշանակվում է որպես Հայաստանի Հանրապետության ներկայացուցիչ:

5. Վարկային համաձայնագրով ԱԶԲ-ն համաձայնում է ԱԶԲ-ի սովորական կապիտալ միջոցներից Հայաստանի Հանրապետությանը տրամադրել երկու հարյուր հիսուն միլիոն ԱՄՆ դոլարի (250,000,000\$) չափով վարկ. ընդ որում, նշված գումարը կարող է ըստ անհրաժեշտության փոփոխվել Արժույթի փոխարկման միջոցով՝ Վարկային համաձայնագրի 2.06 բաժնի դրույթներին համապատասխան:

Վարկային համաձայնագրի համաձայն՝ Հայաստանի Հանրապետության և ԱԶԲ միջև կնքված դրամաշնորհային համաձայնագրով Գլոբալ կոնցեսիոն ֆինանսավորման հիմնադրամից Հայաստանի Հանրապետությանը կտրամադրվի, ընդհանուր առմամբ, տասնվեց միլիոն չորս հարյուր հիսուն հազար ԱՄՆ դոլարի (16,450,000\$) չափով

դրամաշնորհ (Դրամաշնորհ)՝ Ծրագրի նպատակների համար:

6. Վարկի մայր գումարի մարման ժամկետը 17 տարի է, իսկ վճարման արտոնյալ ժամանակահատվածը մայր գումարի առաջին վճարման ամսաթվին՝ 2035 թվականի դեկտեմբերի 15-ին, նախորդող ժամանակահատվածն է:

Վարկի փակման ամսաթիվ է համարվում 2030 թվականի դեկտեմբերի 31-ը կամ այլ ամսաթիվ, որի վերաբերյալ ԱԶԲ-ն և Հայաստանի Հանրապետությունը կարող են ըստ անհրաժեշտության համաձայնության գալ:

Ծրագրի իրականացումը նախատեսվում է ավարտել մինչև 2030 թվականի դեկտեմբերի 31-ը:

7. Վարկային համաձայնագիրն ունի չորս հավելվածներ՝ **Հավելված 1. «Ծրագրի նկարագրությունը», Հավելված 2. «Մարման ժամանակացույցը», Հավելված 3. «Վարկային միջոցների հատկացումը և առհանումը» և Հավելված 4. «Ծրագրի իրականացումը»:**

8. Ծրագրի նպատակը բռնի տեղահանված ընտանիքների բնակարանային ապահովման պետական աջակցության ծրագրի (ԲՏԸԲԱԾ) իրականացումը խթանելն է՝ էթնիկ հայ փախստականների՝ երկարաժամկետ բնակարանային պայմաններ ստանալու և սոցիալական ու տնտեսական բարելավված պայմաններ ունենալու հնարավորություններն ընդլայնելու համար:

Ծրագիրը ներառում է հետևյալ բաղադրիչները.

ա) Բարելավված սոցիալական բնակարանային կառավարման քաղաքականության շրջանակի ձևավորում,

բ) Դիմացկուն և ներառական բնակարանային ֆինանսավորման համակարգերի ձևավորում,

գ) Շուկայի կարգավորման և ֆինանսավորման մեխանիզմների բարելավում,

դ) Հաստատությունների հզորացում և շահառուների իրազեկվածության բարձրացում:

9. Վարկային համաձայնագրի ուժի մեջ մտնելու կարգը սահմանվում է VI հոդվածով՝

«Բաժին 6.01. Վարկավորման կանոնների 10.01 բաժնի «գ» ենթաբաժնի նպատակով հետևյալ պայմանները սահմանվում են որպես լրացուցիչ նախապայմաններ՝ սույն Վարկային համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելու համար.

ա) Դրամաշնորհային համաձայնագիրը պետք է լինի պատշաճ կերպով կատարված և տրամադրված Վարկառուի անունից, և դա ուժի մեջ մտնելու համար սահմանված բոլոր նախապայմանները (բացառությամբ սույն Վարկային համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելը պահանջող նախապայմանի) պետք է լինեն կատարված, և

բ) Վարկառուն պարտավորվում է ապահովել, որ հիփոթեքային մարումների, տոկոսագումարների մարումների և դրամական աջակցությունների համար նախատեսված ծախսերը տարբերակելու համար սահմանվեն առանձին բյուջետային ծածկագրեր:

Բաժին 6.02. Վարկավորման կանոնների 10.02 բաժնի «դ» կետի նպատակով հետևյալը սահմանվում է որպես լրացուցիչ հարց, որը պետք է ընդգրկվի ԱԶԲ-ին տրամադրվելիք եզրակացության կամ եզրակացությունների մեջ, որ Դրամաշնորհի համաձայնագիրը պատշաճ հավանության է արժանացել կամ վավերացվել է Վարկառուի կողմից, կատարվել և հանձնվել է Վարկառուի անունից և համարվում է իրավաբանական ուժ ունեցող փաստաթուղթ Վարկառուի համար՝ ըստ դրա պայմանների բացառապես այն դեպքում, երբ սույն Վարկային համաձայնագիրը մտնում է ուժի մեջ:

Բաժին 6.03. Վարկավորման կանոնների 10.04 բաժնի նպատակներով սույն Վարկային համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ է սահմանվում սույն Վարկային համաձայնագրի կնքման ամսաթվի 90-րդ օրվան հաջորդող օրը»:

10. Հայաստանի Հանրապետությունը Վարկային համաձայնագրով ստանձնում է, մասնավորապես, ներքոնշյալ պարտավորությունները.

10.1. կիսամյակային պարբերականությամբ՝ յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի 15-ին և հունիսի 15-ին, ԱԶԲ-ին վճարել տոկոսներ՝ Վարկի առհանված և չվճարված մայր գումարի նկատմամբ՝ տոկոսների հաշվեգրման յուրաքանչյուր ժամանակահատվածի

համար սահմանված տոկոսադրույքով, որը հավասար է հետևյալ գումարին՝ ապահովված օվերնայթ ֆոնդային տոկոսադրույք (SOFR), 0.60%՝ Վարկավորման կանոնների 3.02 բաժնով նախատեսված կարգով, հանած 0.10%՝ Վարկավորման կանոնների 3.03 բաժնով նախատեսված կարգով, և մարման ժամկետի ռիսկի համար հավելավճար՝ 0.30%-ի չափով՝ Վարկավորման կանոնների 3.03 բաժնով նախատեսված կարգով (հոդված II, բաժիններ 2.02, 2.04)։

10.2. վճարել տարեկան 0.15%-ի չափով պարտավորավճար, որը հաշվեգրվում է վարկի ամբողջ գումարի նկատմամբ (հանած պարբերաբար առհանվող գումարները)՝ սկսած Վարկային համաձայնագրի կնքման 60-րդ օրվանից (հոդված II, բաժին 2.03)։

10.3. սկսած 2035 թվականի դեկտեմբերի 15-ից մինչև 2051 թվականի դեկտեմբերի 15-ը՝ կիսամյակային կտրվածքով՝ յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի 15-ին և հունիսի 15-ին վերադարձնել Վարկային հաշվից առհանված Վարկի մայր գումարը՝ 2.941176 մասնաբաժնով, իսկ 2052 թվականի հունիսի 15-ին՝ 2.941192 մասնաբաժնով (հոդված II, բաժիններ 2.04, 2.05, Հավելված 2, պարբերություն 1)։

10.4. Վարկային միջոցներն օգտագործել Ծրագրի իրականացման համար կատարված ծախսերը ֆինանսավորելու համար՝ Վարկային համաձայնագրի դրույթներին համապատասխան (հոդված III, բաժին 3.01)։

10.5. Վարկային միջոցները բաշխել և առհանել Վարկային համաձայնագրի 3-րդ հավելվածի դրույթներին համապատասխան, որը կարող է ըստ անհրաժեշտության փոփոխվել Հայաստանի Հանրապետության և ԱԶԲ-ի միջև ձեռք բերված համաձայնությամբ (հոդված III, բաժին 3.02)։

10.6. Ծրագիրն իրականացնելիս կատարել Վարկային համաձայնագրի 4-րդ հավելվածով և Դրամաշնորհային համաձայնագրով սահմանված բոլոր պարտավորությունները կամ ապահովել դրանց կատարումը (հոդված IV, բաժին 4.01)։

10.7. Ծրագրի համար վարել առանձին հաշիվներ և գրանցամատյաններ, կազմել Ծրագրի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ԱԶԲ-ի համար ընդունելի ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներին համապատասխան, ապահովել

նշված ֆինանսական հաշվետվությունների տարեկան աուդիտ անկախ աուդիտորների կողմից, որոնց որակավորումը, փորձառությունը և հանձնարարականներն ընդունելի են ԱԶԲ-ի համար՝ ըստ ԱԶԲ-ի համար ընդունելի աուդիտորական չափանիշների, յուրաքանչյուր այդպիսի աուդիտի շրջանակում ապահովել աուդիտորների կողմից հաշվետվության պատրաստումը, որն ընդգրկում է ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ նրանց եզրակացությունը (եզրակացությունները), ինչպես նաև նամակ ղեկավարությանը (որում ներկայացված են Ծրագրի ներքին վերահսկողության համակարգում աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված թերությունները, եթե այդպիսիք առկա են) և յուրաքանչյուր դրամավարկային տարվա ավարտից ոչ ուշ, քան 6 ամիս հետո ԱԶԲ-ին տրամադրել նշված աուդիտավորված ֆինանսական հաշվետվությունների, աուդիտորական հաշվետվության և ղեկավարությանն ուղղված նամակի օրինակները՝ բոլորն անգլերենով, ինչպես նաև այն տեղեկությունները, որոնք վերաբերում են այդ փաստաթղթերին և դրանց աուդիտին, որը ԱԶԲ-ն կարող է ժամանակ առ ժամանակ ողջամտորեն պահանջել (հոդված IV, բաժին 4.02, ենթաբաժին «ա»).

10.8. հնարավորություն տալ ԱԶԲ-ին ԱԶԲ-ի պահանջով քննարկելու Ծրագրի ֆինանսական հաշվետվությունները և Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական հարցերը, որքանով դրանք առնչվում են Ծրագրին, այն աուդիտորների հետ, որոնք նշանակվել են Վարկային համաձայնագրի հոդված IV-ի, բաժին 4.02-ի «ա» ենթաբաժնի (iii) ենթակետի համաձայն, ինչպես նաև այդ աուդիտորների ցանկացած ներկայացուցչի լիազորել և պարտավորեցնել մասնակցել ԱԶԲ-ի կողմից նախաձեռնված այդպիսի քննարկումներին (հոդված IV, բաժին 4.02, ենթաբաժին «գ»).

10.9. Վարկավորման կանոնների 7.01 և 7.04 բաժիններում նշված հաշվետվությունների և տեղեկատվության շրջանակներում ԱԶԲ-ին տրամադրել կամ ապահովել, որ տրամադրվեն՝ կիսամյակային հաշվետվություններ, որոնք վերաբերում են Ծրագրի իրականացմանը, այդ թվում՝ հատկացումների հետ կապված յուրաքանչյուր ցուցանիշի (ՀՀԿՑ) իրագործմանը, Ծրագրային գործողությունների իրականացմանն ու Ողջամիտ ծախսերին, և ԱԶԲ-ի ողջամիտ պահանջով՝ լրացուցիչ տեղեկություններ՝ Վարկային

համաձայնագրի հոդված IV-ի 4.03 բաժնի «ա» ենթապարբերության մեջ նկարագրված գրանցամատյանների վերաբերյալ, և այլ տեղեկություններ՝ Ծրագրի իրականացման վերաբերյալ (հոդված IV, բաժին 4.03)։

10.10. ԱԶԲ-ի ներկայացուցիչներին հնարավորություն տալ ուսումնասիրելու Ծրագիրը և ցանկացած համապատասխան գրանցամատյան ու փաստաթուղթ (հոդված IV, բաժին 4.04)։

10.11. Վարկի մայր գումարի առաջին մարման օրվա դրությամբ վարկային միջոցներն ամբողջությամբ առհանված չլինելու դեպքում՝ վերադարձնել այդ օրվա դրությամբ առհանված և չվճարված գումարը՝ Վարկային համաձայնագրի 2-ի 1-ին պարբերությանը համապատասխան (Հավելված 2, պարբերություն 2, ենթապարբերություն «ա»)։

10.12. Վարկի մայր գումարի առաջին մարման օրվա դրությամբ վարկային միջոցներն ամբողջությամբ առհանված չլինելու դեպքում՝ Վարկի մայր գումարի առաջին մարման օրվանից հետո ցանկացած առհանման դեպքում գումարները վերադարձնել այդ առհանմանը հաջորդող՝ Վարկի մայր գումարի մարման յուրաքանչյուր օր՝ ԱԶԲ-ի կողմից սահմանված գումարի չափով՝ այդպիսի յուրաքանչյուր առհանման գումարը բազմապատկելով կոտորակով, որի համարիչը Վարկային համաձայնագրի Հավելված 2-ի 1-ին պարբերության աղյուսակում նշված՝ մայր գումարի տվյալ մարման օրվա դրությամբ սկզբնական վճարման մասնաբաժինն է (Սկզբնական վճարման մասնաբաժին), իսկ հայտարարը՝ այդ օրը կամ դրանից հետո ընկնող մայր գումարի մարման օրերի մնացած բոլոր Սկզբնական վճարման մասնաբաժինների ընդհանուր գումարը. մարման ենթակա այդ գումարներն ըստ անհրաժեշտության ճշգրտվում են Վարկային համաձայնագրի Հավելված 2-ի 4-րդ պարբերության մեջ նշված ցանկացած այնպիսի գումար նվազեցնելու նպատակով, որի նկատմամբ կիրառվում է Արժույթի փոխարկումը (Հավելված 2, պարբերություն 2, ենթապարբերություն «բ»)։

10.13. Մայր գումարի մարման յուրաքանչյուր օրվա դրությամբ միայն վճարման ենթակա մայր գումարները հաշվարկելու նպատակներով մայր գումարի մարման յուրաքանչյուր օրվա նախորդող 2 օրացուցային ամսվա ընթացքում կատարված

առհանումները համարել որպես առհանված և չվճարված՝ առհանման օրվան հաջորդող՝ մայր գումարի մարման երկրորդ օրվա դրությամբ, և վճարել առհանման օրվան հաջորդող՝ մայր գումարի մարման երկրորդ օրվանից սկսած՝ մայր գումարի մարման յուրաքանչյուր օր (Հավելված 2, պարբերություն 3)։

10.14. բացառությամբ Վարկային համաձայնագրի 3-րդ հավելվածում սահմանված ձևի կամ ԱԶԲ-ի հետ այլ համաձայնություն ձեռք բերելու դեպքերի՝ մասհանել Վարկային միջոցները Վարկային մասհանումների ձեռնարկին համապատասխան (Հավելված 3, պարբերություն 1)։

10.15. Վարկային հաշվից առհանում կատարելու վերաբերյալ առաջին դիմումը ԱԶԲ ներկայացնելուց առաջ Պետական գանձապետարանում Ծրագրի համար որպես Դեպոզիտային հաշիվ նշել Ծրագրի իրականացման մարմնի անունով հաշիվ (Դեպոզիտային հաշիվ), որին մուտքագրվում են Հայաստանի Կենտրոնական բանկում Հայաստանի Հանրապետության՝ Գանձապետական միասնական հաշվի միջոցով Վարկային հաշվից կատարվող բոլոր առհանումները (որի վերաբերյալ մանրամասները Հայաստանի Հանրապետությունը պատշաճ կերպով ներկայացնում է ԱԶԲ առհանման պահանջի ժամանակ) (Հավելված 3, պարբերություն 2)։

10.16. Դեպոզիտային հաշվի հետ կապված՝ վարել առանձին գրանցամատյաններ՝ ԱԶԲ-ի համար ընդունելի հաշվապահական սկզբունքներին համապատասխան (Հավելված 3, պարբերություն 3)։

10.17. նախքան ՀՀԿՑ-ի մասով Վարկային հաշվից առհանում կատարելու որևէ հայտ ներկայացնելը ԱԶԲ ներկայացնել ՀՀԿՑ ստուգման արձանագրությանը համապատասխան բավարար ապացույցներ, որոնք վկայում են, որ տվյալ ՀՀԿՑ-ն ամբողջությամբ իրականացվել է, կամ այն ՀՀԿՑ-ի դեպքում, որի համար մասնակի առհանում է թույլատրվում (ինչպես նշված է ՀՀԿՑ մատրիցում), տվյալ ՀՀԿՑ-ն իրականացվել է այն ծավալով, որը պահանջվում է ՀՀԿՑ ստուգման արձանագրությամբ սահմանված մասնակի առհանման համար (Հավելված 3, պարբերություն 5)։

10.18. ապահովել, որ Վարկային համաձայնագրի Հավելված 3-ի 6-րդ պարբերության «ա» և «բ» ենթապարբերությունների՝ նախնական ֆինանսավորման չմարված գումարի և նախորդ արդյունքների ֆինանսավորման համար առհանված գումարների համախառն գումարը որևէ պահի չգերազանցի Վարկի ընդհանուր գումարի 30 տոկոսը (Հավելված 3, պարբերություն 6, ենթապարբերություն «գ»).

10.19. մինչև Ծրագրի ավարտի ամսաթիվը որևէ ՀՀԿՑ չիրականացվելու դեպքում, Ծրագրի ավարտի ամսաթվից ոչ ուշ, քան 6 ամսվա ընթացքում ԱԶԲ-ին վերադարձնել այդ ՀՀԿՑ-ի համար տրամադրված նախնական ֆինանսավորման չմարված գումարը կամ դրա համապատասխան մասը (Հավելված 3, պարբերություն 7).

10.20. Ողջամիտ ծախսերի ընդհանուր գումարը Վարկից առհանված գումարից պակաս լինելու դեպքում, Ծրագրի ավարտի ամսաթվից ոչ ուշ, քան 6 ամսվա ընթացքում ԱԶԲ-ին վերադարձնել այնքան գումար, որը համարժեք է առաջացած տարբերությանը (Հավելված 3, պարբերություն 8).

10.21. Ծրագիրն իրականացնող մարմնի հետ միասին ապահովել, որ Ծրագիրն իրականացվի համաձայն ԾԻՓ-ով (ծրագրի իրականացման փաստաթուղթ) սահմանված մանրամասն կարգավորումների (Հավելված 4, պարբերություն 1).

10.22. ապահովել, որ Ծրագրի շրջանակում Ողջամիտ ծախսերի գումարը համարժեք լինի Հայաստանի Հանրապետության կողմից Ծրագրի համար առհանված Վարկային և Դրամաշնորհային միջոցների ընդհանուր չափին կամ գերազանցի այն (Հավելված 4, պարբերություն 2).

10.23. ապահովել, որ Ծրագրի շրջանակներում արդեն իսկ իրագործված բոլոր ՀՀԿՑ-ներին համապատասխանությունը շարունակի պահպանվել Հայաստանի Հանրապետության Ծրագրի ամբողջ ընթացքում (Հավելված 4, պարբերություն 3).

10.24. ԱԶԲ-ին տեղեկացնել այն բազմակողմ կամ երկկողմ աջակցություն ցուցաբերող մարմինների հետ ընթացող քննարկումների մասին, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ Հայաստանի Հանրապետության ծրագրի և Ծրագրի իրականացման վրա, ինչպես նաև ԱԶԲ-ին ընձեռել դրանից բխող առաջարկների վերաբերյալ կարծիք

հայտնելու հնարավորություն ու նախքան այդպիսի որևէ առաջարկի վերջնական տարբերակի մշակումը և իրականացումը հաշվի առնել ԱԶԲ-ի տեսակետները (Հավելված 4, պարբերություն 4)։

10.25. ապահովել, որ Ծրագրի շրջանակում տեխնիկական և գործառնական պահանջներին (ներառյալ՝ **ԱՍՄ-ն, ԴԳ-ն***, հակակոռուպցիոն միջոցառումները) և Ծրագրի ֆինանսական կառավարմանը վերաբերող բոլոր գործողություններն իրականացվեն ժամանակին և արդյունավետ (Հավելված 4, պարբերություններ 5, 6)։

10.26. ապահովել, որ Ծրագրի շրջանակում յուրաքանչյուր պայմանագիր կնքվի Ծրագրի գնումների համակարգի համաձայն՝ պահպանելով մրցակցության, արդյունավետության, թափանցիկության, արդարության և հավասար հնարավորությունների ապահովման սկզբունքները, և Ծրագրի գնումներին, Ծրագրի բնապահպանական և սոցիալական երաշխիքներին վերաբերող բոլոր գործողություններն իրականացվեն ժամանակին և արդյունավետ (Հավելված 4, պարբերություններ 7-9)։

10.27. ապահովել, որ Ծրագիրը չներառի որևէ բնապահպանական ռիսկեր կամ ազդեցություն՝ երաշխիքների քաղաքականության փաստաթղթի (ԵՔՓ) իմաստով, իսկ Ծրագրի՝ չնախատեսված հանգամանքներով պայմանավորված, այդպիսի ազդեցություններ պարունակելու դեպքում՝ ապահովել համապատասխանություն Հայաստանի Հանրապետության բոլոր կիրառելի օրենքներին և կանոնակարգերին, որոնք վերաբերում են շրջակա միջավայրին, առողջությանը և անվտանգությանը, բնապահպանական երաշխիքներին, և բոլոր միջոցառումներին ու պահանջներին, ներառյալ՝ Ծրագրի գործողությունների ծրագրում սահմանված մշտադիտարկման պահանջները (Հավելված 4, պարբերություն 10, ենթապարբերություն «ա»)։

10.28. չհակասելով Վարկային համաձայնագրի Հավելված 4-ի 10-րդ պարբերության «ա» ենթապարբերությանը՝ ապահովել, որ Ծրագրի շրջանակում որևէ շինարարական կամ վերանորոգման աշխատանք էական բացասական ազդեցություն չունենա

* Նշված հապավումների ամբողջական արտահայտությունները բացակայում են Վարկային համաձայնագրի տեքստում։

շրջակա միջավայրի վրա, որը կարող է դասակարգվել որպես Ա կատեգորիայի՝ ըստ ԵԲՓ-ի, իսկ Ծրագրի շրջանակներում որևէ շինարարական կամ վերանորոգման աշխատանքներ սկսելուց առաջ անցկացնել ստուգում՝ համոզվելու համար, որ ԵԲՓ-ի համաձայն շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության առումով Ա կատեգորիայի դասակարգված ցանկացած աշխատանք բացառվում է Ծրագրից (Հավելված 4, պարբերություն 10, ենթապարբերություն «բ»).

10.29. ապահովել, որ Ծրագիրը չներառի վերաբնակեցման, բնիկ ժողովուրդներին սպառնացող որևէ ռիսկ կամ ազդեցություն՝ ԵԲՓ-ի իմաստով, իսկ Ծրագրի՝ չնախատեսված հանգամանքներով պայմանավորված, այդպիսի ազդեցություններ պարունակելու դեպքում ապահովել համապատասխանություն Հայաստանի Հանրապետության բոլոր կիրառելի օրենքներին և կանոնակարգերին, որոնք վերաբերում են վերաբնակեցմանը և բնիկ ժողովուրդներին, հարկադիր վերաբնակեցման և բնիկ ժողովուրդների երաշխիքներին, և բոլոր միջոցառումներին ու պահանջներին, ներառյալ՝ Ծրագրի գործողությունների ծրագրում սահմանված մշտադիտարկման պահանջները (Հավելված 4, պարբերություններ 11, 12).

10.30. ապահովել, որ Ծրագրի՝ գենդերային և սոցիալական հավասարությանը վերաբերող բոլոր գործողություններն իրականացվեն ժամանակին և արդյունավետ (Հավելված 4, պարբերություն 13).

10.31. ապահովել կամ Ծրագրի իրականացնող մարմնից պահանջել ապահովել Ծրագրի համապատասխանությունը Կոռուպցիայի դեմ պայքարի հարցերով ուղեցույցներին և իրականացնել անհրաժեշտ և ժամանակին իրականացվող բոլոր միջոցառումները՝ կանխելու, բացահայտելու համար բոլոր հնարավոր կոռուպցիոն կամ արգելված գործողությունները և արձագանքելու այդ գործողություններին (Հավելված 4, պարբերություն 14).

10.32. տեղեկացնել կամ պահանջել Ծրագիրն իրականացնող մարմնից և իրականացման հարցերով պատասխանատու մարմիններից՝ անհապաղ տեղեկացնել ԱԶԲ-ին Ծրագրին վերաբերող խարդախության, կոռուպցիայի կամ որևէ այլ արգելված

գործունեության մասով ցանկացած մեղադրանքի մասին և լիովին համագործակցել կամ պահանջել Ծրագիրն իրականացնող մարմնից և իրականացման հարցերով պատասխանատու մարմիններից՝ լիովին համագործակցել ԱԶԲ-ի կողմից նման մեղադրանքների վերաբերյալ ցանկացած հետաքննության և տրամադրել անհրաժեշտ ողջ օգնությունը, ներառյալ՝ բոլոր համապատասխան գրանցամատյաններին հասանելիություն տրամադրել՝ այդպիսի հետաքննությունը բավարար ձևով ավարտելու համար (Հավելված 4, պարբերություն 15)։

10.33. ուժի մեջ մտնելու ամսաթվից հետո 90 օրվա ընթացքում թարմացնել Հայաստանի Հանրապետության հանրային կայքը կամ պարտավորեցնել Ծրագիրն իրականացնող մարմնին և իրականացման համար պատասխանատու մարմիններին թարմացնել այն, որ տեղեկություններ տրամադրի Ծրագրի առաջընթացի վերաբերյալ, հրապարակի Ծրագրի տարեկան աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունները, հենց դրանք հասանելի դառնան, և տարածի Ծրագրի իրականացման վերաբերյալ այլ համապատասխան տեղեկություններ (Հավելված 4, պարբերություն 16)։

11. Վարկային համաձայնագրի հայերեն պաշտոնական տեքստի և անգլերեն բնօրինակի միջև առկա են որոշ անհամապատասխանություններ և թերություններ, (մասնավորապես՝ Համաձայնագրի I հոդվածի 1.02 բաժնի «գ» կետում հղում է կատարվում Վարկային համաձայնագրի 4-րդ հավելվածի 2-րդ առդիրին, սակայն պետք է լինի 2-րդ պարբերություն, II հոդվածի 2.01 բաժնի «գ» ենթաբաժնում հղում է կատարվում նույն բաժնի «բ» ենթաբաժնին՝ նշելով «ներքոհիշյալ «բ» ենթաբաժնում» բառակապակցությունը, մինչդեռ պետք է լինի «վերոհիշյալ «բ» ենթաբաժնում» բառակապակցությունը, Հավելված 4-ը նշված է որպես «Ժամանակացույց 4»), որոնք թեև Վարկային համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների սահմանադրականության բացահայտման համատեքստում բովանդակային առումով խնդիրներ չեն հարուցում, այդուհանդերձ, կարող են խնդրահարույց լինել Համաձայնագրի մեկնաբանման և կիրառման ընթացքում։

Սահմանադրական դատարանը նաև փաստում է, որ Վարկային համաձայնագրի վավերացման նպատակահարմարության հարցը Կառավարության և Ազգային ժողովի իրավասության տիրույթում է:

12. Սահմանադրական դատարանը կարևորում է վարկային միջոցների նպատակային և արդյունավետ օգտագործումը, ինչպես նաև այդ համատեքստում պատշաճ վերահսկողության անհրաժեշտությունը:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետով, 170-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 63, 64 և 74-րդ հոդվածներով՝ Սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց**.

1. Հայաստանի Հանրապետության և Ասիական զարգացման բանկի միջև «Կենսունակության բարելավման և հզորացման համար բնակարանային բարեփոխումներ» (THRIVE) ծրագրի վարկային համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:

2. Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

Ա. ԴԻԼԱՆՅԱՆ

5 դեկտեմբերի 2025 թվականի
ՍԴՈ - 1805